

Novosti zakona o davčnem postopku

Sanja Savič, Deloitte

Temeljni cilji sprememb zakona o davčnem postopku so večja preglednost, pravna varnost in poenostavitev davčnega postopka ter usklajitev zakonskega besedila s spremembami evropskega pravnega reda.

V Uradnem listu št. 110, 29. decembra 2009, so bile objavljene spremembe in dopolnite zakona o davčnem postopku (v nadaljevanju: ZDavP-2). S spremembami ZDavP-2B naj bi se zmanjšala administrativna bremena, hkrati pa naj bi se povečala stimulacija davčnih zavezancev za prostovoljno izpolnjevanje davčnih obveznosti. To je v noveli zakona predvideno predvsem v okviru višjih kazni za prekrške srednjih in velikih gospodarskih družb ter njihovih odgovornih oseb. V nadaljevanju predstavljamo nekatere pomembne spremembe.

Vročanje

Vse odločbe in sklepi ter drugi dokumenti davčnega organa, od katerih vročitve začne teči rok, se še naprej vročajo z navadno vročitvijo. Po noveli je vročitev opravljena 15. dan od dneva odpreme (prej se je štelo, da je vročitev opravljena 20. dan od dneva odprave). V zakonsko določenih primerih je domnevo o opravljeni vročitvi mogoče izpodbijati (na primer: izpodbijanje vročitve informativnega izračuna z vložitvijo napovedi).

Nov obnovitveni razlog

V ZDavP-2 je pri poglavju o izrednih pravnih sredstvih določen nov obnovitveni razlog, katerega namen je odprava nepravilnosti pri odmeri davka tudi po dokončnosti odločbe. Davčni organ lahko v šestih mesecih od dokončnosti odločbe po uradni dolžnosti ob-

novi postopek, če ugotovi, da je bil zaradi napak v odločbi, izdani samodejno z uporabo informacijskega sistema, davek nepravilno odmerjen.

Obresti pri vračilu davka

Novela prinaša v zakonska določila pravico davčnih zavezancev do obrestovanja neupravičeno ali preveč plačanih zamudnih obresti davčnemu organu. Sprememba se nanaša na obračun obresti pri vračilu davka po 97. členu ZDavP-2. Kadar davčni organ ne vrne preveč plačanih ali neupravičeno plačanih zamudnih obresti v zakonskih rokih za vračilo davka, se plačane zamudne obresti obrestujejo.

Odpis davka v določenih primerih

Odpis je z vidika države kot upnika sicer skrajni ukrep, ki ga opravičujejo le tehtni razlogi. Z novelo se doda določilo, da z odpisom davčna obveznost preneha (po mnenju avtorice manjka »razen v primerih, ki jih določa ta zakon«). Z novelo se odpis davka v določenih primerih omeji, saj je zakonodajalec k 107. členu ZDavP-2 dodal nov odstavek, ki določa, da če se pozneje najde premoženje davčnega zavezanca, se znova vzpostavi obveznost za plačilo odpisanega davka. Zakonodajalec ni predvidel časovnega obdobja do kdaj se premoženje lahko najde.

Zastaranje

V skladu z noveliranim 125. členom ZDavP-2 pravica do odmere davka zastara v petih letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, obračunati, odtegniti in odmeriti. Dodana je beseda »napovedati« in izpuščena »plačati«. Izjema od splošnega zastaralnega roka pa je določena v drugem, novem odstavku, ki določa, da pravica do odmere davka na promet nepremičnin in

davka na darilo zastara v 10 letih od dneva, ko bi bilo treba davek napovedati, pravica do odmere davka na dediščino pa zastara v 10 letih od pravnomočnosti sklepa o dedovanju.

Davčna izvršba

Z novelo je dodan novi odstavek, ki določa, da se davčna izvršba začne, če skupni znesek dolga enega dolžnika po posameznih izvršilnih naslovih presega 20 evrov. V povezavi z vračilom stroškov neupravičene davčne izvršbe se za davčni organ podaljša rok, in sicer mora davčni organ povrniti dolžniku stroške davčne izvršbe v 30 dneh (prej: v 15 dneh) od dneva, ko je ugotovil, da izvršba ni bila upravičena. Po noveli izvedba prve javne dražbe ni več odvisna od udeležbe najmanj dveh ponudnikov. Sprememba omogoča hitrejšo prodajo zarubljene premoženja, s čimer se znižajo stroški dolžnika, hitreje se poplača davčni dolg in prenehajo teči zamudne obresti.

Odmera dohodnine

Če davčni zavezanec informativnega izračuna ne prejme do 15. junija (prej: do 31. maja) tekočega leta za minulo leto, mora do 31. julija (prej: do 30. junija) vložiti napoved, v kateri navede podatke, potrebne za odmero dohodnine. Davčni zavezanec mora preveriti pravilnost podatkov v informativnem izračunu, in če ugotovi, da ti niso pravilni ali popolni, mora v 15 dneh od vročitve informativnega izračuna vložiti ugovor. V skladu z novelo zakona lahko davčni zavezanec pošlje davčnemu organu podatke o upoštevanju davčnih olajšav (denimo o vzdrževanih družinskih članih) najpozneje do 5. februarja tekočega leta za preteklo leto. ●

KAZENSKA DOLOČILA**Strožje kazni**

► *Novela omogoča strožje sankcioniranje fizičnih oseb, ki podatkov ali dokumentacije, s katero razpolagajo na zahtevo davčnega organa, ne predložijo oziroma je ne hranijo v skladu z ZDavP-2. Primerjalno gledano so se najnižje predpisane globe za samostojne podjetnike posameznike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, ter za pravne osebe, ki se po ZGD-1 štejejo za mikro ali malo gospodarsko družbo, znižale s 1.600 evrov na 800 evrov oziroma 1.200 evrov, medtem ko so se za srednje in velike gospodarske družbe najnižje predpisane globe dvignile na 3.200 evrov. Za posebno hude prekrške gre po novem, kadar je znesek premalo plačanega davka višji od pet tisoč evrov, pri čemer so globe določene v odstotkih glede na pravnoorganizacijsko obliko davčnih zavezancev. Novela je prinesla novost, ki davčnemu organu v hitrem postopku o prekršku omogoča izrek globe v razponu, in ne zgolj najnižje predpisane. Davčnemu organu je torej dano pooblastilo, da v vsakem konkretnem primeru glede na težo prekrška presodi, kdaj bo izrekel globo, ki bo višja od najnižje predpisane.*